

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет фізичної культури, спорту та психології
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

Затверджено на засіданні кафедри спортивних дисциплін

Завідувачка кафедри В.В.Цибульська
протокол № 2 від 02.09.2024 р.

Назва освітнього компонента <i>Обов'язковий/вибірковий</i>	Специфіка наукових досліджень у фізичній культурі і спорті <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Назва спеціальності	017 Фізична культура і спорт
Назва освітньої програми	ОП Фізична культура і спорт
Рік викладання	2024-2025
Семестр	1 семестр
Викладач	Христова Тетяна Євгенівна, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання
Профайл викладача	https://fvsp.mdpu.org.ua/kafedra-teoriyi-ta-metodyky-fizychnogo-vyhovannya/sklad-kafedry-teoriyi-ta-metodyky-fizychnogo-vyhovannya/25137-2/ https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=9ZmGCr0AAAAJ
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380982126847 fizreabznu@gmail.com Онлайн-консультації у робочий час: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5966

АНОТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

В умовах функціонування ринку та конкуренції сфера фізичної культури і спорту потребують фахівців, які змогли б знаходити оптимальні рішення в складних нестабільних умовах економічних викликів, тобто вони повинні мати необхідний мінімум знань з методології проведення наукових досліджень, вміти кваліфіковано самостійно оцінювати та вирішувати поточні та стратегічні проблеми галузі.

Предметом вивчення освітнього компонента є висвітлення актуальних проблем науки, системи наукових уявлень, наукової творчості здобувачів вищої освіти, формування знань про концептуальні елементи науково-педагогічного дослідження, про методи та технологію педагогічного експерименту в сфері фізичної культури і спорту. Даний освітній компонент є базою наукового світогляду, адже сукупність різних дисциплін становить основу наукового знання.

Завданням цього освітнього компонента є висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідної роботи, тобто формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень здобувачами вищої освіти, як у процесі навчання у виші, так і на практиці. Оволодіння методологією і методами дослідження в сфері фізичної культури і спорту сприяє розвитку раціонального творчого мислення, оптимальній організації наукової творчості в умовах практичної діяльності.

Обов'язковий ОК «Специфіка наукових досліджень у фізичній культурі і спорті» дозволить сформувати індивідуальну освітню траєкторію здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фізична культура і спорт.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента - засвоєння специфіки методології та принципів організації науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту, формування системи знань і вмінь в галузі вимірювання та контролю фізичних навантажень, створення на цій основі навичок наукового мислення та бази знань про методи і способи обробки та представлення результатів досліджень.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з методами та технологіями науково-педагогічних досліджень в галузі фізичної культури і спорту;
- систематизувати знання про джерела наукової інформації та сучасні методологічні підходи до роботи з нею;
- розвивати вміння і навички використання сучасних технологій, наукової інформації у власних наукових дослідженнях;
- поглибити знання з професійної та наукової термінології;
- дати уявлення про вимірювання, оцінки, тести, навчити підбирати групу для дослідження.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні:

знати: методологію наукового дослідження; загальнонаукові методи наукових досліджень; основи теорії тестування та оцінки вимірювань; методи математичної статистики, які використовуються в наукових дослідженнях; методи комплексного дослідження рухової підготовленості людей різного віку; методи дослідження координаційних, силових, швидкісних здібностей, здібності до витривалості та гнучкості людини; методи вимірювання антропометричних показників фізкультурників і спортсменів; методи дослідження функціональних можливостей людини; біологічні та психологічні методи дослідження у фізичній культурі та спорті;

вміти: вести психолого-педагогічні спостереження за особами, які займаються фізичною культурою та спортом; комплектувати експериментальну та контрольну групи для проведення педагогічного експерименту; користуватися окремими методами, які визначають розвиток рухових здібностей дітей, молоді та людей, що займаються фітнесом; визначати рівень фізичного розвитку та фізичної підготовленості різних груп населення; обробляти матеріали експериментального дослідження методами математичної статистики.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК 1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК 2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК 5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК 7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.

СК 8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК 10. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

РН 6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

РН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

РН 10. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Критичне мислення та аналітичні здібності
Комунікаційні навички
Уміння вирішувати проблеми
Організація часу та самоорганізація
Командна робота
Етична відповідальність

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Якісна освіта
Гендерна рівність
Зменшення нерівності
Міцне здоров'я

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Практичне заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин: денна форма	16	14	60	90 – 3 кредити
Кількість годин: заочна форма	8	8	74	90 – 3 кредити

Підсумковий контроль – залік

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в різних галузях фізичної культури та спорту, дотримується студентоцентризований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>.

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем	Кількість годин Денна форма				Кількість годин Заочна форма				Рекомендована література
	л	пр	ср	всього	л	пр	ср	всього	
Тема 1. Методологія наукових досліджень у фізичній культурі та спорті.	2	2	6	10	2		8	10	О: 2, 4, 5, 6, 10. Д: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16-22. І: 1-5, 7, 10-16.
Тема 2. Організація наукового дослідження у сфері фізичної культури та спорту.	2	2	8	12		2	10	12	О: 2, 4, 5, 6, 10. Д: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16-22.. І: 1-5, 7, 10-16.
Тема 3. Загальнонаукові методи досліджень.	2	2	8	12		2	8	10	О: 2, 4, 5, 6, 10. Д: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16-22. І: 1-7, 10-17
Тема 4. Основи теорії вимірювань та тестування в галузі фізичної культури та спорту	2	2	8	12	2		10	12	О: 1, 2, 3, 7, 8, 9, 11. Д: 1, 2, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 17-22. І: 1-7, 10-17
Тема 5. Методи комплексного дослідження рухової підготовленості людини.	2		8	10		2	8	10	О: 2, 4, 5, 6, 10. Д: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16-22. І: 1-17
Тема 6. Методи дослідження функціональних можливостей людини.	2	2	6	10	2		10	12	О: 2, 4, 5, 6, 10. Д: 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16-22. І: 2-10, 14-17.
Тема 7. Психодіагностика та оцінка стану здоров'я людини.	2	2	8	12		2	10	12	О: 1, 2, 3, 7, 8, 9, 11. Д: 1, 2, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 17-22. І: 2-17
Тема 8. Оформлення результатів науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури та спорту	2	2	8	12	2		10	12	О: 2, 4, 5, 6, 10. Д: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16-22 І: 5, 7-17
Разом	16	14	60	90	8	8	74	90	

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Методологія наукових досліджень у фізичній культурі та спорті. Мета і завдання курсу, значення освітнього компонента у набутті навичок науково-дослідної роботи. Предмет та поняття про науку, її головна функція. Класифікація науки. Організація наукової діяльності в Україні. Наукові школи у сфері фізичної культури та спорту. Наукові дослідження: суть, особливості. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері фізичної культури. Визначення поняття «методологія» «методологія науки про фізичну культуру та спорт», науковий «метод», «методика». Рівні структури методології: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий і технологічний. Конкретно-наукова методологія в галузі теорії та методики фізичного виховання, системи підготовки спортсменів високого класу, системи контролю рухової діяльності людини, фізіології спортивної діяльності, біохімії м'язової діяльності, генетики розвитку людини, теорії спортивного відбору, психології фізичної культури та спорту. Технологічна методологія: загальне уявлення про здібності людини, рухові і спортивні здібності, рухові можливості, координаційні, силові, швидкісні здібності, здібність до витривалості і гнучкості в суглобах.

Тема 2. Організація наукового дослідження у сфері фізичної культури та спорту. Загальне уявлення про етапи наукового дослідження. Перший етап: вимоги до вибору теми, формулювання теми дослідження, визначення завдань досліджень. Другий етап: методи бібліографічного пошуку, специфіка роботи з науковими джерелами, узагальнення теоретичного дослідження. Третій етап: вибір методів емпіричного дослідження, вибір досліджуваних, методика проведення педагогічного експерименту. Четвертий етап: аналіз та інтерпретація експериментального дослідження. П'ятий етап: презентація результатів дослідження, особливості захисту кваліфікаційних, дипломних та магістерських робіт. Принципи побудови наукового дослідження: принцип об'єктивності дослідження, принцип багатомірного та багаторівневого існування предмета дослідження, принцип дослідження явищ в їх розвитку, принцип творчої самодіяльності в дослідженнях, принцип організації формувальних і розвивальних впливів.

Тема 3. Загальнонаукові методи досліджень. Бесіда, інтерв'ю, анкетування як методи наукових досліджень. Види наукової бесіди: введення в експеримент, експериментальна бесіда, клінічна бесіда. Інтерв'ю в наукових дослідженнях: вільні, стандартизовані, діагностичні, клінічні. Анкетування, як метод дослідження: суцільне, вибіркове, усне, письмове, індивідуальне, групове, очне, заочне. Вимоги до складання анкет. Узагальнення досвіду роботи працівників сфери фізичної культури та спорту. Методологія вивчення передового досвіду. Оформлення (опис) передового досвіду. Метод спостереження в наукових дослідженнях. Способи спостереження: опосередковане, безпосереднє, польове (природнє), лабораторне (експериментальне), включене, не включене, відкрите, сховане (інкогніто), випадкове, цілеспрямоване, суцільне (за часом), вибіркове, довільне, структуроване, констатуюче, оціночне. Помилки в науковому спостереженні. Біографічний метод: спонтанні автобіографії, прововані автобіографії, аналіз свідчень очевидців, вивчення продуктів діяльності, вивчення літературно-історичних джерел. Експеримент в педагогічних дослідженнях. Лабораторний і природний, відкритий і закритий, абсолютний (вивчення людей в даний момент) і порівняльний (послідовний, паралельний), констатуючий і формуючий експеримент. Педагогічний експеримент в спорті. Експериментальне дослідження здоров'я людини.

Тема 4. Основи теорії вимірювань та тестування в галузі фізичної культури та спорту. Основи теорії тестів. Основні поняття теорії тестів: тест, інформативність, надійність, стандартність, батарея і комплекс тестів. Завдання тестових вимірювань. Зародження вчення про тести. Інформативність тесту: способи теоретичного та емпіричного вивчення інформативності тесту. Надійність тесту: загальне уявлення про надійність тесту; визначення надійності тестів; шляхи підвищення надійності тестів. Стандартизація тестів: стандартизація процедури експерименту, стандартизація критеріїв оцінки результатів експерименту. Узгодженість як еквівалентність тестів. Методика тестових випробувань. Вибір тестів. Конструювання тестів знань: методичний, дидактичний, технічний, юридичний аспекти контролю знань; загальні вимоги до тестових завдань, форми та правила конструювання тестів знань; визначення якості тестового завдання. Підготовка до тестування: підготовка обладнання та лабораторії, підготовка особи до тестування. Умови проведення тестування. Час проведення тестування: час доби, дні місяця. Частота проведення тестування. Реєстрація результатів тестування. Основи теорії оцінок. Проблема і завдання теорії оцінок. Шкали оцінок: пропорційна, прогресуюча, регресуюча, сигмовидна, числова, стандартна, перцентильна. Норми оцінок: порівняльні, індивідуальні, вікові, належні норми. Оцінка знань: значення та критерії. Кількісна оцінка якісних показників: загальне уявлення про кваліметрію, метод експертних оцінок. Методи математичної статистики.

Тема 5. Методи комплексного дослідження рухової підготовленості людини. Дослідження фізичної підготовленості дітей і підлітків за системою ЄВРОФІТ. Методика тестових вимірювань: рівноваги «фламінго», частоти рухів руки, рухомості хребетного стовпа, стрибка у довжину з місця, кистьової динамометрії, піднімання тулуба із положення лежачи, вису на зігнутих руках, човникового бігу 10 x 5 м, фізичної працездатності. Дослідження фізичної підготовленості людей різного віку за державними тестами України. Визначення розвитку здібності до витривалості, силових здібностей, швидкісних здібностей, координаційних здібностей, здібності до гнучкості в суглобах та прикладних навичок. Методика виконання окремих тестів. Оцінка результатів тестового комплексу. Комплексне тестування фізичної підготовленості дітей і молоді в зарубіжних країнах. Польські тестові комплекси Хромінського. Тестові комплекси, що використовуються в Німеччині та США: зміст комплексів, методика тестування та оцінка тестових результатів. Комплексне тестування рухової підготовленості людей середнього та старшого віку: тестові комплекси КОНТРЕКС–2 і 3. Комплексне тестування рухових здібностей людини: батарея тестів мінімальної сили Клауса–Вебера, силових здібностей Роджера, Сергієнка–Ревуцького, координаційних здібностей Сергієнка–Мацієвич. Комплексне тестування в системі підготовки спортсменів.

Тема 6. Методи дослідження функціональних можливостей людини. Визначення функціональних можливостей дихальної системи. Визначення життєвої ємності легень. Динамічна спірометрія. Проба Розенталя. Хвилинний об'єм дихання. Проби Штанге і Генчі. Проба Серкіна. Індекс Скібінські. Визначення функціональних можливостей серцево-судинної системи. Пульсометрія: визначення частоти серцевих скорочень різними методами. Артеріальний тиск: прилади, технологія контролю, оцінка. Ортостатична та клиноортостатична проби. Функціональні проби Руф'є, Кверга, Шелонга з фізичним навантаженням. Діагностика функцій сенсорних систем: зорового, слухового і рухового аналізаторів.

Тема 7. Психодіагностика та оцінка стану здоров'я людини. Психологічні методи дослідження у спорті. Діагностика розвитку пам'яті спортсменів. Діагностика короткочасної пам'яті, короткочасної наочно-образної пам'яті, логічної та механічної пам'яті. Діагностика розвитку уваги спортсменів. Технологія проведення тесту «переплутані лінії». Проведення коректурної проби (тесту Бурдона). Методика використання «таблиць Шульте». Визначення рівня вибіркової уваги. Діагностика розвитку мислення спортсменів. Проведення та інтерпретація тесту «Тлумачення прислів'я». Технологія використання методики «Відгадування загадок». Проведення та інтерпретація результатів тестів «Виділення суттєвих ознак», «Виключення понять». Методика проведення тестів «Кількісні відношення» та «Словесний лабіринт». Діагностика типологічних властивостей нервової системи спортсменів. Технологія використання методу спостереження. Визначення рівня екстраверсії, емоційної стійкості і типу темпераменту за методикою Г. Айзенка. Визначення типу нервової системи за допомогою методики Е.П. Ільїна. Експрес-оцінка рівня фізичного здоров'я за Г.Л. Апанасенком для дітей шкільного віку, для дорослого населення; спортсменів.

Тема 8. Оформлення результатів науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури та спорту. Структура та зміст кваліфікаційних робіт. Зміст вступу наукової роботи: актуальність теми, мета роботи, об'єкт та предмет дослідження, завдання дослідження, теоретична та практична значущість роботи, структура і обсяг роботи. Огляд літератури: обсяг, структура. Методи і організація дослідження: опис методів дослідження, математичні методи дослідження, контингент досліджуваних, умови проведення формульованого експерименту. Результати дослідження та їх обговорення: наведення статистичних показників, оформлення зведених таблиць та результатів дослідження. Загальні висновки: кількість і логічність висновків. Практичні рекомендації: обсяг і зміст. Графічний матеріал і бібліографічний опис науково-методичної літератури. Ілюстрація результатів дослідження у вигляді гістограми, лінійної, радіальної і секторної діаграми. Бібліографічний опис науково-методичної літератури: монографії, підручника, навчального посібника, статті, автореферату дисертації. Оформлення наукової статті: структура побудови, вимоги до оформлення роботи, допустимі скорочення, резюме, ключові слова. Оформлення рецензії на наукову роботу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Практико-орієнтоване завдання: підготувати наукову доповідь з презентацією за темою кваліфікаційної роботи та виступити у групі
2	Практико-орієнтоване завдання: кейс із тестування рухових здібностей та функціональних здатностей людини під час занять фізичною культурою та спортом
3	Практико-орієнтоване завдання: написати тези доповіді на наукову конференцію студентів за темою кваліфікаційної роботи

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- Розкрити зміст поняття «методологія наукових досліджень у фізичній культурі та спорті».
- Охарактеризувати педагогічні методи, які використовуються у наукових дослідженнях з фізичної культури та спорту.
- Охарактеризувати основні біомеханічні методи дослідження, які використовуються у фізичній культурі та спорті.
- Навести сучасну класифікацію моторних тестів.
- Дати загальну характеристику методам досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях.
- Розкрити сучасні підходи до методології тестування рухових здібностей людини.
- Охарактеризувати медико-біологічні методи дослідження, які використовуються у фізичній культурі та спорті.
- Розкрити проблеми і завдання теорії оцінок у фізичній культурі та спорті.
- Розкрити значення наукових досліджень у фізичній культурі та спорті.
- Охарактеризувати шкали оцінок, які використовуються у фізичній культурі та спорті.
- Охарактеризувати види представлення результатів науково-дослідної роботи: табличний та графічний.
- Обґрунтувати норми оцінок, які використовуються у фізичній культурі та спорті.
- Розкрити загальні підходи до оформлення кваліфікаційної роботи в галузі фізичної культури та спорту.
- Навести сучасну класифікацію методів наукового дослідження.
- Охарактеризувати основні види наукових публікацій.
- Розкрити зміст емпіричних методів дослідження в галузі фізичної культури і спорту.
- Охарактеризувати сучасні підходи до організації наукового дослідження.
- Розкрити зміст емпірико-теоретичних методів дослідження в галузі фізичної культури і спорту.
- Розкрити зміст етапів організації наукового дослідження.
- Охарактеризувати шкали оцінок, які використовуються в галузі фізичної культури і спорту.
- Розкрити зміст теоретико-методологічних проблем сучасних педагогічних досліджень у фізичній культурі та спорті.
- Охарактеризувати шляхи використання комп'ютерних технологій у науковій діяльності, роль статистичних методів у педагогічній діяльності в галузі фізичної культури та спорту.
- Дати загальну характеристику методу антропометрії та розкрити особливості його використання у фізичній культурі та спорті.
- Охарактеризувати сучасні методи оцінки функціонального стану вегетативної нервової системи фізкультурників і спортсменів.
- Охарактеризувати вимірювальні прилади й антропометричні крапки, які використовуються в антропометричних дослідженнях з фізичної культури та спорту.
- Розкрити особливості сучасних методів оцінки функціонального стану нервово-м'язової системи людини.
- Розкрити особливості методики антропометричних вимірювань фізкультурників і спортсменів.
- Надати загальну характеристику сучасних підходів до оцінки функціонального стану нервової системи фізкультурників і спортсменів.
- Охарактеризувати сучасні підходи до вимірювання будови ніг фізкультурників і спортсменів; типи будови ступні.

- Обґрунтувати сучасні підходи до тестування різних видів силових здібностей фізкультурників і спортсменів.
- Охарактеризувати сучасні підходи до визначення соматотипу людини.
- Розкрити особливості визначення типологічних особливостей вищої нервової діяльності людини.
- Дати загальну характеристику методам досліджень функціональних можливостей фізкультурників і спортсменів.
- Обґрунтувати специфіку діагностики розвитку уваги фізкультурників і спортсменів.
- Обґрунтувати сучасні методи оцінки функціонального стану серцево-судинної системи людини під час занять фізичною культурою та спортом.
- Охарактеризувати сучасні підходи до діагностики розвитку мислення фізкультурників і спортсменів.
- Охарактеризувати сучасні методи оцінки функціонального стану дихальної системи людини під час занять фізичною культурою та спортом.
- Розкрити особливості діагностики розвитку пам'яті фізкультурників і спортсменів.
- Дати загальну характеристику функціональних проб, які використовують для діагностики функціонального стану організму під час занять фізичною культурою та спортом.
- Охарактеризувати методику експрес-оцінки рівня фізичного здоров'я за Г.Л. Апанасенком для фізкультурників і спортсменів.
- Охарактеризувати сучасні підходи до оцінки функціонального стану зорової сенсорної системи людини.
- Дати загальну характеристику психологічних методів, які використовуються у фізичній культурі та спорті.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.	проблемний виклад (кейс-метод, метод проєктів), методи аналізу та синтезу інформації (аналіз наукових публікацій), інтерактивні методи (навчальні дискусії, рольові ігри), опрацювання наукових досліджень, спостереження з наступним аналізом, методи творчого навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни, самостійна робота студентів	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми з оцінкою відповідей здобувачів, практичний контроль (виконання практико-орієнтованих завдань), доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: залік.
РН 6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.	бібліографічний пошук, літературний огляд, тренінги з наукових баз даних, використання бібліографічного програмного забезпечення, критичний аналіз, SWOT-аналіз статей, оцінка цитування, майстер-класи, групова	Поточний контроль: усне фронтальне опитування здобувачів, практичний контроль (добір цифрових освітніх ресурсів, демонстрація їх на занятті, виконання практико-орієнтованих завдань), підготовка повідомлення з презентацією за обраною

	робота, кейс-метод, проблемно-орієнтоване навчання, презентації результатів, самооцінка та взаємооцінка. самостійна робота студентів	темою. Підсумковий контроль: залік.
РН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, практичні методи з використанням статистичного програмного забезпечення (SPSS, Statistica, Excel), тренінги з цифрових технологій, аналіз даних у спеціалізованих програмах (Dartfish, Kinovea), майстер-класи з інструментів візуалізації даних (Tableau, Power BI), проектна діяльність, кейс-метод і проблемно-орієнтоване навчання, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: тестова перевірка знань здобувачів, експрес-контроль, презентація, інтерактивні вправи; практичний контроль (демонстрація методів управління освітньою діяльністю, виконання практико-орієнтованих завдань), самоконтроль. Підсумковий контроль: залік.
РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.	проектне навчання, метод кейсів, мозковий штурм, тренінги з управління проектами, дизайн-мислення, міждисциплінарні воркшопи, робота в командах, майстер-класи з розробки інноваційних рішень, презентації проєктів та обговорення їх реалізації, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: опрацювання наукових джерел, практичний контроль (виконання практико-орієнтованих завдань), самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: залік.
РН 10. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	практичні заняття, розв'язання кейсів, моделювання ситуацій, проблемно-орієнтоване навчання, виконання практичних завдань, аналіз реальних даних, майстер-класи з інтерпретації результатів, проектна діяльність та інтерактивні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми, практичний контроль (виконання практико-орієнтованих завдань, підбір моторних тестів та їх проведення), підготовка інформаційного повідомлення, самоконтроль. Підсумковий контроль: залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Опрацювання наукової публікації. складання узагальнюючої схеми	Максимально 5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий та ґрунтовний аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. – 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання, дослідження розвитку власних рухових здібностей за системою ЄВРОФІТ та функціональних можливостей окремих систем організму, тестування рівня розвитку пам'яті, уваги, мислення фізкультурників і спортсменів, підготовка наукової доповіді з презентацією за темою кваліфікаційної роботи та виступ у групі, кейс із тестування рухових здібностей та функціональних здатностей людини під час занять фізичною культурою та спортом,	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом;

написання тези доповіді на наукову конференцію студентів за темою кваліфікаційної роботи.	усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
---	---

Підсумковим контролем з освітнього компонента є усний **залік**, на його складання надається 40 балів. Залік включає 2 теоретичні питання (максимально оцінюється в 15 балів) та 10 тестових завдань (по 1 балу за вірну відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компонента.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у	добре	6-7	30-32

стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.			
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в WhatsApp -групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Ахметов Р.Ф., Кутек Т.Б. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: навч. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
2. Костюкевич В.М., Шинкарук О.А., Воронова В.І., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за ступенями магістра та доктора філософії (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навч. посіб. / за заг. ред. В.М. Костюкевича, О.А. Шинкарук. Київ: Обереги, 2017. 634 с.
3. Костюкевич В.М., Шевчик Л.М., Соколькова О.Г. Метрологічний контроль у фізичному вихованні та спорті: навч. посіб. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. 256 с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2014. 205 с.
5. Носко М.О., Бріжата І.А., Гаркуша С.В. Основи наукових досліджень у підготовці фахівця з фізичного виховання: навч. посіб. для студ. спеціальності "Фізичне виховання" Київ: Леся, 2012. 235 с.
6. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / І.П. Аносов. Мелітополь: Вид. будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 216 с.
7. Путівник у прикладну наукометрію: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Н.М. Рідей, О.В. Зазимко, Л.В. Кліх та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 343 с.
8. Сергієнко Л.П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти. Київ: КНТ, 2010. 776 с.
9. Соколова О.В., Омеляненко Г.А. Методи математичної статистики у фізичному вихованні (з використанням електронних таблиць): навч.-метод. посіб. для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" напрямів підготовки "Фізичне виховання", "Спорт", "Здоров'я людини". Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 94 с.
10. Шиян Б., Єдинак Г., Петришин Ю. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам'янець-Подільський: Рута, 2012. 280 с.
11. Щепотіна Н.Ю. Спортивна метрологія: метод. реком. Вінниця: ВДПУ, 2019. 64 с.

Додаткова:

1. Богуславська В., Бріскін Ю., Пітин М. Напрями застосування новітніх інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2017. № 2. С. 16–20.
2. Демчук С.П. Основи самостійної науково-дослідної роботи: навч.-метод. посіб. для студ. спеціальності «Фізична культура». Рівне: СОМ-ЦЕНТР, 2008. 70 с.

3. Клепко С.Ф. Наукова робота і управління знаннями: навч. посіб. Полтава: ПОіППО, 2005. 200 с.
4. Лутовинова В.І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації: практ. посіб. Київ: Четверта хвиля, 2007. 71 с.
5. Мітова О.О., Сушко Р.О. Методи наукових досліджень у баскетболі: навч. посіб. Дніпро: Дріант, 2021. 266 с.
6. Науково-дослідна робота студентів із фізичної культури / [укл. Ю.Ю. Мосейчук, О.М. Киселиця]. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2009. 40 с.
7. Окса М.М. Загальна методологія наукової творчості: навч. посіб. Мелітополь, 2008. 94 с.
8. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень: підруч. Київ: Знання, 2007. 270 с.
9. Пілюшенко В.П., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення. Київ: Либідь, 2004. 344 с.
10. Сергієнко Л.П. Методи наукових досліджень у фізичній культурі: навч.-метод. комплекс. Миколаїв: Вид-во ПСІ КСУ, 2009. 240 с.
11. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. Київ: Олімпійська література, 2001. 240 с.
12. Сисоева С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. "Педагогіка вищої школи". Рівне: Волинські обереги, 2013. 359 с.
13. Суріков В.Е., Беляєв В.П., Борисов Є.В. Використання комп'ютерних технологій в навчальній та науково-дослідній роботі студентів спортивного вузу. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2009. № 4. С. 126-129.
14. Сутула В. Особливості застосування методів математичної статистики у науковому дослідженні галузі фізичної культури і спорту. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2014. № 1. С. 82-86.
15. Теорія і методика фізичного виховання: у 2 т. Том 1: Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: підруч. для студ. вищих навч. закладів / за ред. Т.Ю. Круцевич. Київ: Олімпійська література, 2012. 391 с.
16. Ханікянц О.В. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Методи наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті» для студ. спец. 014.11 «Середня освіта» (фізична культура) (спеціалізація «Фізична культура»). Рівень освіти – магістр. Львів: Львівський державний університет фізичної культури, 2018. 53 с.
17. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. Київ: Знання, 2006. 307 с.
18. Barlow J. Data Analytics in Sports, O'Reilly, 2015. 527 p.
19. Koryagin V., Blavt O. Innovative test control technologies in physical education and sports: a monograph. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House, 2019. 236 p.
20. Tyshchenko V., Hnatchuk Y., Pasichnyk V., Bubela O., Semeryak, Z. Factor analysis of indicators of physical and functional preparation for basketball players. *Journal of Physical Education and Sport*. 2018. 18 (4). P. 1839–1844.
21. Tomas J.R., Nelson J.K., Silverman S.J. Research methods in physical activity. Champaign (USA), 2010. 457 p.
22. Vincent W.J. Statistics in kinesiology. Champaign: Human Kinetics, 2005. 312 p.

Електронні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - Наукова бібліотека ім. М. Максимовича
3. <https://library.ukma.edu.ua> - Наукова бібліотека Національного університету «Києво-могилянська академія»

4. <http://slovopedia.org.ua/29/53392-0.html> - Енциклопедія УСЕ
5. <http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/> - Сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання і спорту»
6. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 01.10 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/akademichna-dobrochesnist_naukovi-es.pdf.
7. Бублик М.І., Дуляба Н.І., Петришин Н.Я., Дрималовська Х.В. Аналізування розвитку навчально-наукової діяльності закладів вищої освіти. *Економічний аналіз*. 2018. 28. № 1. С. 30-39. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(1)_6)
8. Гаркуша С.В. Методи математичної статистики в педагогічних дослідженнях: навч.-метод. посіб. для аспірантів, спец. 014 Середня освіта (фізична культура), 017 Фізична культура і спорт. Чернігів, 2019. 72 с. URL: erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/7058
9. Дегтяренко Т.В., Долгієв Є.В. Медико-педагогічний контроль у фізичному вихованні та спорті: підруч. для студ. вищих навч. закл. Одеса: Атлант ВОИ СОИУ, 2018. 282 с. URL: <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3157>
10. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Л. Українки, 2010. 184 с. URL: <http://esnuir.eunu.edu.ua/bitstream/123456789/2714/1/metod%20doslidz.pdf>.
11. Ключко О.В. Математичне моделювання систем і процесів в освіті/педагогіці: навч. посіб. Вінниця, 2019. 135 с. URL: <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/4896>
12. Колесніков О.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/OsnjvyMetDoslilKolesnykov2011.pdf.
13. Кравець Н.П. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 74 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39635>
14. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Ромус- Поліграф, 2002. 128 с. URL: <http://imath.kiev.ua/~golub/ref/martsin.pdf>.
15. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. Кременчук. 2022. 196 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47228/1/OND-2022.pdf>
16. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: підруч. для студ. вищих навч. закл.: у 2-х кн. Кн. 1. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2014. 496 с. URL: https://ebookpoint.pl/pobierz-fragment/e_37hc/pdf.
17. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти. Лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 р. № 1/9-650. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>.

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії

<http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Карабанов Є.О., Конох А.П., Христова Т.Є. Функціональна підготовленість гирьовиків середньої кваліфікації в підготовчому періоді. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2019. № 3 (47). С. 103-108.
2. Христова Т.Є. Дипломна робота – сучасний вектор науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. *Науково-дослідна робота в системі підготовки фахівців-педагогів у природничій, технологічній і комп'ютерній галузях*: матеріали VIII Всеукр. (з міжнародною участю) науково-практичної конф. (м. Бердянськ, 16-17 вересня 2021 р.). Бердянськ: БДПУ, 2021. С. 190-191.

3. Христова Т.Є. Значення наукових досліджень в галузі фізичної культури та спорту для здобувачів вищої освіти. *Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини*: матеріали IV Міжнар. інтернет-конф. (м. Одеса, 24-25 листопада 2020 р.). Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2020. С. 100-102.
4. Христова Т.Є. Інформаційно-структурна модель фізичного статусу здоров'я. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту*: збірник наук. праць [Електронний ресурс]. Харків: ХДАФК, 2019. Вип. 3. С. 112-115.
5. Христова Т.Є. Моніторинг функціонального стану дихальної системи здобувачів вищої освіти в процесі занять фізичною культурою. *Перспективи розвитку фізичної культури і спорту у закладах освіти*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 19 травня 2023 р.) / ред. В.В. Чижик, В.Я. Ковальчук, О.В. Лахай. Луцьк, 2023. С. 262-265.
6. Христова Т.Є. Тестування рухових здібностей школярів: курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Фізична культура». Мелітополь: ФОП Силаєва О.В., 2017. 48 с.
7. Христова Т.Є., Абдуллаєв А.К., Ребар І.В., Нестеров О.С. Сучасні педагогічні вектори спортивного відбору борців. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 57. Т. 1. С. 118-121.
8. Христова Т.Є., Авраїмов Д.І. Вплив засобів тхеквондо на розвиток швидкісних здібностей дітей середнього шкільного віку. *Проблеми фізичного виховання та здоров'я молоді в сучасному освітньому середовищі*: збірник матеріалів Міжнар. форуму (м. Дніпро, 18 травня 2023 р.). Дніпро: ДДУВС, 2023. С. 150-154.
9. Христова Т.Є., Андросенко М.О., Андросенко К.С. Моніторинг фізичного розвитку дітей середнього шкільного віку в процесі занять волейболом. *Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір: регіональний аспект*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (м. Запоріжжя, 21 квітня 2023 р.) / Уклад.: Л.І. Полякова, А.М. Крилова, С.В. Гришко, Ю.Ю. Козар, О.В. Непша, А.А. Проценко, Т.Є. Христова. Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2023. С. 264-266.
10. Христова Т.Є., Лещенко О.Г., Христовой Р.Ю. Розвиток координаційних здібностей дітей середнього шкільного віку на уроках фізичної культури засобами оздоровчої аеробіки. *Наукове сьогодні: перспективи розвитку регіональної науки*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 15 листопада 2024 р.) / уклад.: С.В. Гришко, А.М. Крилова, О.В. Непша, С.І. Пачев, І.А. Арсененко. Запоріжжя-Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2024. С. 458-462.
11. Христова Т.Є., Проценко А.А. Методичні рекомендації з підготовки та захисту дипломних (кваліфікаційних) робіт на здобуття освітнього ступеня магістра для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Харків: Оперативна поліграфія, 2024. 52 с.
12. Христова Т.Є., Пюрко В.Є. Комплексне застосування засобів відновлення у підготовчому періоді тренування юних гандболістів. *Спортивні ігри*: електр. наук. журнал. 2022. № 1 (23). С. 56-67.
13. Христова Т.Є., Сербіненко О.С. Комбіноване використання відновних засобів у процесі підготовки гандболістів старшого шкільного віку. *Інтеграція українських наукових досліджень в міжнародний простір: регіональний аспект*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Запоріжжя, 19 квітня 2024 р.) / Уклад.: Л.І. Полякова, В.В. Цибульська, О.В. Непша [Електронне видання]. Дніпро: Середняк Т.К., 2024. С. 444-448.
14. Ціпов'яз А.Т., Христова Т.Є., Антонова О.І. Практичні методи фізичного виховання та реабілітації: навч. посіб. Кременчук: Кременчуцький нац. університет імені Михайла Остроградського, 2013. 140 с.

15. Bilohur Vlada, Pyurko Vladyslav, Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Moskalyk Hennadii. Impacto social de las políticas educativas para la enseñanza del deporte en contextos de crisis: Visión general. *Interacción y Perspectiva*. 2024. Vol. 14. № 2. P. 534-546. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10929047> (Web of Science).
16. Khrystova T.E., Pyurko V.E. Pedagogical design increase of physical fitness of teenagers with different types of body constitution. *Integration of Ukrainian scientific research into the international space: the regional aspect: materials of the II Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation* / Compiled by L. Poliakova, V. Tsybul'ska, O. Nepsha [Electronic edition]. Dnipro: T. Seredniak, 2024. P. 479-483.
17. Khrystova T.E., Pyurko V.E., Pyurko O.E., Kazakova S.M. Information concept of the human health phenomenon as a guarantee of bioecosystem stability. *IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science*, 2022, 1049 (1), 012070. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1049/1/012070> (Scopus).
18. Khrystova T.E., Abdullaiev A.K., Rebar I.V., Nesterov O.S., Hrdzelidze S.R. The specifics of the regulation of the water balance in the body of a sportsman. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*: журнал. 2024. № 9(43). С. 32-40. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9\(43\)-32-40](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9(43)-32-40)
19. Khrystova Tetiana, Hatsko Tetiana. The influence of self-control of physical fitness of students of the institution of professional pre-higher education on the motivational component of physical education. *Innovative research and perspectives of the development of science and technology: abstracts of IV International Scientific and Practical Conference (Stockholm, Sweden, January 29-31, 2024)*. International Science Group, 2024. P. 211-213.
20. Khrystova Tetiana, Kuian Maksym. Architecture of training loads during horting classes in an institution of professional pre-higher education in the context of group work. *New ways of creating scientific ideas for implementation: proceedings of the I International Scientific and Practical Conference (Varna, Bulgaria, September 18-20, 2023)*. International Science Group, 2023. P. 129-131.
21. Khrystova Tetiana, Naumov Yevhen, Pyurko Vladyslav. An integrated approach to teaching basketball game activities to middle school children. *Problems of integration of education, science and business in globalization: abstracts of V International Scientific and Practical Conference (Sofia, Bulgaria, February 05-07, 2024)*. International Science Group, 2024. P. 200-202.
22. Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Pyurko Vladyslav, Arabadzhy-Tipenko Liudmyla, Oleksenko Roman, Melnyk Svitlana, Protsenko Andrii, Gorna Oksana. Bioecomedicine as a social determinant of the sustainable development of society. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*. 2024. Vol. 8. Is. 8. Article ID: 6338. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i8.6338> (Scopus).
23. Khrystova Tetiana, Pyurko Vladyslav. Specificity of the program for increase of physical fitness of teenagers with different types of body constitution. *Women, Sport and Society in the Modern World: a collection of materials from the International Scientific and Practical Conference (Dnipro, April 25, 2024)*. Dnipro: DSUIA, 2024. P. 136-139.
24. Kryvylova Olena, Oleksenko Karina, Kurylo Olha, Bondarenko Halyna, Bilohur Vlada, Pyurko Vladyslav, Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Arabadzhy-Tipenko Liudmyla. Educational Reform Challenges: A Motivated Pedagogue. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 2025. № 23(1). P. 198-205. <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2025-23.1.0017> (Scopus).
25. Voronkova Valentina, Nikitenko Vitalina, Oleksenko Roman, Harbar Halina, Pyurko Vladyslav, Khrystova Tetiana, Pyurko Olga, Arabadzhy-Tipenko Liudmyla. Comprehensive Solution to the Problems of 5g Distance Education in the Context of Artificial Intelligence Challenges. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 2025. № 23(1). P. 161-170. <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2025-23.1.0014> (Scopus).